

CHWIŁA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

REDAKCJA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACJA: PASAŻ HAUSMANA 3, I p.

Należność pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

Cena egzemplarza 12

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 290 Mk. — zamiejscowa 320 Mk. — zagr. 430 Mk.

CENA OGŁOSZEN: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 15 Mk., nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 40 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 70 w tekście i przed kr. 80 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 120 Mk., gratulacje i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk., najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 5 Mk., matrymonialne prywatna ko. respon. kupno-sprzedaż: 8 — Mk., tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej.

Kłopoty finansowe państw zwyciężonych i zwyciężonych.

(p. a.). Od szeregu miesięcy jesteśmy świadkami i odczuwamy wpływ ciągłego wzrostu kursu giełdowego walut zagranicznych, w szczególności zaś dolara amerykańskiego. Dolar amerykański w czasie wojny stał się standardową monetą światową i niejako miernikiem wartości wszelkich innych walut, usunąwszy na drugi plan wszechwładny sterling angielski. Znaczenie, zdobyte podczas wojny dzięki zrazu dość długotrwałej neutralności, która dawała Stanom Zjednoczonym jako dostawcy rozmaitych towarów niepoślednie korzyści, następnie zaś po przyłączeniu się Stanów do koalicji dzięki ich sadowiskowi przodującemu jako wierzyciela państw „sprzymierzonych i stowarzyszonych”, dolar amerykański jeszcze wzmocnił się po zakończeniu wojny. Obliczono, że bogata Anglia musiała zaciągnąć dług w Stanach Zjednoczonych Ameryki północnej w kwocie około 4300 milionów dolarów, Francja w kwocie zwyż 3000 milionów dolarów, Włochy w kwocie około 1700 milionów dolarów, że inne państwa europejskie znacznie się zadłużyły w Stanach Zjednoczonych, których pretensje do Europy dochodzą do około 938 miliardów dolarów. Łatwo zrozumieć, że pożyczki te nie są tanie i że, przyjmując odsetki tylko 3 procentowe, roczne obciążenie Europy z tytułu pretensji Ameryki wynosi 800 milionów dolarów. Ogrom tego ciężaru uwidacznia się, jeżeli przeliczymy tę kwotę na marki polskie po obecnym kursie dolara.

Nasuwa się pytanie, skąd pochodzi już nie owo suwerenne znaczenie dolara w świecie finansowym — ono bowiem tłumaczy się powyżej podanymi zjawiskami, — lecz ten zwłaszcza w ostatnich miesiącach występujący niespodziewany wzrost kursu dolara na wszystkich giełdach europejskich. Otóż kurs dolara, podlegając znanemu prawu ekonomicznemu podaży i popytu, musiał podnieść się znacznie z chwilą, kiedy Niemcy pod groźbą „sankcyj” i rozmaitych represji gospodarczych zmuszeni byli do podjęcia się zapłaty na rzecz państw koalicyjnych odszkodowania w złocie, a nie posiadając żądanych wielkich sum w złocie rozpoczęli wykonywanie zobowiązań płatniczych w dolarach i wystąpili na targach z wielkim popytem na dolary.

Jaki wpływ ten popyt za dolarem wywarł na kurs wszystkich innych walut, łatwo sobie wyobrazić. Gdy się przyjmie wartość dolara za 100 w stosunku do złota, nietrudno obliczyć stosunek, jaki się ukształtował w innych walutach do dolara względnie do wartości złota. Według obliczenia fachowców stosunek ten kształtuje się w przybliżeniu w sposób następujący: frank szwajcarski 80, funt sterling 72, frank francuski 45, lir włoski 20, marka niemiecka 6, korona austr. 0.45, marka polska 0.21.

Ten smutny nad wyraz stan rzeczy ma swą głęboką przyczynę w przedstawionym wyżej ogromnym obciążeniu i wyczerpaniu

XII. Kongres syonistyczny w Karlsbadzie.

Światowa konferencja kobiet żydowskich.

Debata generalna.

Karlsbad, 4. września godz. 4 m 20 pop. (tel. wł. ht.). Na posiedzeniu dzisiejszym zabrał głos jako pierwszy delegat Fischer z Antwerpii. Występuje przeciw systemowi biurokracji jakoteż autokracji. Wysuwa postulat niezawisłych urzędników oraz domaga się ugruntowania polityki syonistycznej opartej na podstawach Ligi narodów.

Delegat palestyński dr. Katzenelson poddaje ostrej krytyce administrację w Palestynie. Następny mówca Lipski delegat z Ameryki, zarzuca Brandeisowi i jego grupie, że odwrócili się od narodu żydowskiego.

Delegat dr. Leon Reich ze Lwowa w dłuższym przemówieniu podnosi zasługi egzekutywy. Omawiając dzisiejszą sytuację polityczną, stwierdza, że jest złą. Odnosi się to do sprawy granic Palestyny; tak samo postanowienia mandatu palestyńskiego, jakoteż polityka palestyńska nie zadawalają mówcę. W polityce kolonizacyjnej daje się zauważyć niestety bezplanowość. Protestuje przeciw naruszeniu autorytetu Komitetu Wykonawczego. Omawiając stanowisko opozycjonistów amerykańskich domaga się dr. Reich drogi wyj-

ścia dla uzgodnienia przeciwności

Kierownictwo musi posiadać przewodnią ideę syonistyczną i dążyć do utworzenia jednolitego frontu syonistycznego.

Karlsbad 4. września. (tel. wł. godz. 2-ga w nocy ht.). Rozpoczęły się tutaj obrady światowej konferencji kobiet syonistek. W skład prezydium wchodzi panie Bodenheimerowa, Patkowska, Róża Melzerowa, Weitraumowa. Referat o Palestynie wygłosiła pani Ederowa.

Karlsbad 4. września (tel. wł.) Godz. 4 min. 20. Rząd Wielkiej Brytanii opublikował zrewidowany tekst mandatu nad Palestyną. Najważniejszą zmianą wprowadza dodany artykuł 25, postanawiający o rozszerzeniu granic Palestyny na wschodzie. Również opublikował rząd angielski sprawozdanie Wysokiego Komisarza Palestyny Herberta Samuela o administracji w Palestynie w ostatnim roku.

Karlsbad, 4. września (tel. wł. ht.). Delegaci amerykańscy żądają, by Nacelnik Sokołów osiedlił się w Palestynie, gdzie rozwinię intenzywną działalność.

Mandat nad Syryą.

Bordeaux. (Pat). Radio. Sprawa mandatu Francji w Syrii skomplikowała się nieco wskutek utworzenia przez Anglię niezawisłego królestwa Mezopotamji. W Syrii ujawnia się tendencja do utworzenia jednolitego królestwa. Ruch na rzecz Abdula musi zaniepokoić Francję, której interesy silnie są zaangażowane w Syrii i Mezopotamji.

finansowem Europy, która dźwiga olbrzymi ciężar długów na rzecz Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej.

Zdawałoby się, że Ameryka, która wyszła z wojny nie tylko z nienaruszonym istotnie bogactwem produkcji, lecz nadto korzystając ze sprzyjającej koniunktury wojennej ogromnie wzbogacona, czuje się potężną i wszechwładną w roli wierzycielki Europy. W rzeczy samej jednak Ameryka ma swoje kłopoty — *embarras de richesse* — mimo to właściwie z powodu wielkiego bogactwa i obfitej produkcji. Wyczerpana pod względem gospodarczym i finansowym Europa, zmuszona płacić Ameryce swe długi przedwojenne i wojenne, kapitał i odsetki, nie może nabywać koniecznych dla odbudowy gospodarczej surowców i fabrykatorów. Skutek jest ujemny dla jednej i drugiej strony: w Ameryce przesytność produkcji i bezrobocie, w Europie brak produkcji i środków produkcji i w konsekwencji również bezrobocie. To też wyłonił się projekt, aby Ameryka bądź zredukowała, bądź przynajmniej odro-

Joffe zamordowany w Rydze?

Moskwa. (Pat). Dugaczewskij został mianowany naczelnikiem sztabu generalnego. Bałtycka eskadra rosyjska sprzedała Anglii za produkty 3 krążowniki, które przybyły do Rygi, gdzie zostały rozbrojone. Część oficerów przeszła na terytorium Estonii. Według wiadomości podanej przez „Times”, jeden z oficerów miał zastrzelić bawiącego w Rydze Joffego.

czyła swoje pretensje do Europy. Wolna od olbrzymich ciężarów Europa mogłaby rychło wyleczyć się z ran i nabywać surowce i fabrykaty amerykańskie odbudować wyczerpane swoje gospodarstwo, Ameryka zaś wprawdzie pozbawiona odsetek i może także części kapitału w zamian za to zyskałaby znowu wypłacalnych nabywców i odbiorców towarów i mogłaby nadal zatrudniać swój sprawny przemysł, nie będąc jak w przeciwnym razie zmuszona do obniżenia ze szkodą dla swego majątku społecznego swojej produkcji i eksportu.

Dotychczas projekt ten nie zdołał zdobyć sobie uznania w Ameryce. Na razie przeto długi Europy i głód w Rosji i w dodatku zapotrzebowania w Niemczech podnoszą popyt za dolarami i ich kurs stwarza sytuację bardzo przykra i wpływa ujemnie na wszystkie państwa, nawet na takie, które, jak Polska, same tylko minimalnie mają zobowiązania dolarowe. Być może jednak, że wreszcie świat finansowy i ekonomiczny amerykański i europejski zrozumie istotę

współzależności gospodarczej wszystkich państw i konieczność współdziałania silniejszych z słabszymi dla podniesienia wzajemnego dobrobytu wszystkich. Wówczas ustąpią obecne trudności i nastaną jakieś takie normalne stosunki.

Arabowie sprzeciwiają się reformie administracji w Palestynie.

Berlin. „Berliner Tagblatt“ donosi z Londynu: Wedle doniesienia agencji arabskiej w Londynie, odbyła się wymiana zdań między gubernatorem brytyjskim a 46 członkami kongresu arabskiego w Palestynie w sprawie zarządzeń, którego ma być wydane odnośnie do administracji Palestyny. Wedle doniesień agencji arabskiej, Arabowie oświadczyli, że w obecnej chwili jest niemożliwością ustalenie administracji w Palestynie, gdyż los tego kraju jest jeszcze nierozstrzygnięty a delegacja arabska w Londynie wciąż jeszcze daremnie zabiega o zmianę woli narodu arabskiego.

Problem górno-śląski na Radzie Ligi Narodów.

Genewa. (Pat). Od specjalnego korespondenta. Wobec tego, że Rada Ligi narodów ukończyła dziś o godz. 13 posiedzenie zwyczajnej sesji, można oczekiwać, że przed sesją zgromadzenia 4 członkowie Rady, przeznaczeni do badania problemu górnośląskiego, będą mogli energicznie prowadzić pracę, którym nie mogli się poświęcić, byli bowiem absorbowani na posiedzeniach Rady Ligi. W istocie korespondent PAT. donosi, że komisja 4 zebrała się dziś o godz. 16, nie ogłaszając publicznie o tem posiedzeniu, które oczywiście miało charakter czysto poufny i odbyło się poza siedzibą generalnego sekretaryatu Ligi. Należy przypuszczać, że komisja 4ch powoła doradców technicznych, nie jest jednak wykluczonem, że ograniczy się do pomocy doradców technicznych Ligi bez przyznania im formalnego charakteru rzeczoznawców. W genewskich kołach dobrze poinformowanych sądzą, że komisja przedstawi swoją opinię Radzie Ligi przy końcu września. Rada Ligi prawdopodobnie zbada propozycje przedstawicieli B. Ligi, Brazylii, Chin i Hiszpanii i poweźmie ze swej strony opinię (avis) w sprawie rozwiązania problemu górnośląskiego, która będzie przedłożona (recommende) Radzie najwyższej.

Konflikt polsko-litewski.

Genewa. (Pat). Od specjalnego korespondenta. Po trzech z kolei konferencyach Askenazego z Hymanssem, dziś rano powzięta została decyzja usuwająca z porządku dziennego dzisiejszego posiedzenia Rady Ligi sprawę sporu polsko-litewskiego i odraza ją do dnia 12. bm.

Incjator powstania w zachod. Węgrzech w niewoli Anstryaków.

Wiedeń. (Pat). WBK. donosi, z Muttendorfu (zachodnie Węgry): Banda licząca kilkanaście osób wtargnęła w nocy na 3. bm. pod Eisenstadt, przyczem raniono jednego żandarma. W okolicy Neuville panuje spokój. W okolicy Pilgersdorf silne bandy węgierskie niepokoją żandarmeryę austriacką. Żandarmerya austriacka ranila i pojmała wczoraj Dra Emeryka Egona, przewodcę band węgierskich i incjatora powstania. Do Maltern w Dolnej Austrii wtargnęła wczoraj banda licząca większą ilość osób. Bandę tę wyparto.

Budapeszt. (Pat). Rozporządzeniem ministerstwa spraw wewnętrznych obostrzone wydawanie legitymacji na podróż do Węgier zachodnich. Legitymacje te będą wydawane tylko w specjalnych wypadkach.

Przesłoga Rady ambasadorów dla rządu węgierskiego.

Paryż. (Pat). Havas. Konferencja ambasadorów uchwaliła wysłać instrukcję do przedstawicieli dyplomatycznych państw sojusznicznych w Budapeszcie, wzywając ich do poczynienia kroków u prezydenta rządu węgierskiego w celu zwrócenia jego uwagi na stanowisko Węgier w sprawie komitatów zachodnich.

Powstanie w Rosji.

Moskwa. (Pat). Gubernia witebska objęta jest ruchem powstańczym. Powstańcy napadają na pociągi i zrzucają je z torów. Miasto Lepel znajduje się w ręku powstańców. Kamienew wyjechał do gubernii witebskiej dla podjęcia kroków w celu zlikwidowania powstania.

Moskwa. (Pat). Trocki w towarzystwie inspektorów wyjechał dnia 30. sierpnia do gubernii kijowskiej.

Moskwa. (Pat). Z 56 członków komitetu rosyjskiego pomocy głodnym, aresztowanych przed kilkoma dniami, 53 uwolniono, a tylko 3 zatrzymano w więzieniu.

Nowy spiszek antyrosyjski.

Paryż. (Pat). Havas. Pełnomocnik rządu sowieckiego w Helsingforsie ogłasza, jakoby rząd sowiecki miał wykryć francusko-finlandzki spiszek, którego agentem w Paryżu miał być gen. Wrangel. W doniesieniu tem nie ma ani słowa prawdy. Z fałszywych informacji pełnomocnika sowieckiego wynika, że w czasie niepokojów w Petersburgu zamordowano 8 komisarzy ludowych.

Sowiety a Związek Bałtycki.

Ryga. (Pat). 3. bm. Rząd sowiecki ponowu zarrop nowal państwom bałtyckim przyjęcie Rosji do związku Bałtyckiego. Oficjalnej odpowiedzi rząd sowiecki dotąd nie otrzymał. Inspirowana przez Rosję część prasy łotewskiej oświadcza się za zbliżeniem łotewsko-owieckim.

Pomoc dla Rosji.

Bordeaux. (Pat). R. dio. Nota Noulensa, przydenta komisji pomocy dla Rosji, do Cziczerina, domaga się zaniechania przez sowiety dwulicowej i niespójnej polityki w stosunku do komitetu rozdzielczego. Ważnym niesienia pomocy przez Europę jest za stosowanie się rządu sowieckiego do zarządzeń komitetu ratunkowego i wyeliminowanie czynników parających oraz ułatwienie pracy organom kontrolnym komitetu.

Ryga. (Pat.) Odbył się tu zjazd przedstawicieli okręgów zniszczonych przez wojnę. Zjazd gorąco zaprotestował przeciw wysłaniu zboża do Rosji. Zjazd oświadczył, że zasoby potrzebne są dla ludności miejscowej.

Waluta litewska.

Wilno. (Pat.) Z Kowna donoszą: Konstytuanta litewska postanowiła nie zmieniać dotychczasowej waluty i pozostać przy markach niemieckich jako środku pieniądza obiegowym.

Monarchści rosyjscy a Żydzi.

Warszawa. W tych dniach odbył się w Berlinie odczyt Jefimowskiego na temat: „Obecny ruch monarchistyczny a kwestja żydowska w Rosji“. Referent przekonany, że rewolucja rosyjska skończy się restauracją monarchii stwierdza, że cała prasa monarchistyczna zamocila w ostatnich czasach pokojowy ton i zwala winę za nieszczęście Rosji na Żydów. Antysemityzm ten ogarnia wciąż

większe koła. Referent uważa, że antysemityzm jest zabójczy dla antysemitów, gdyż z chwilą, gdy monarchiści zaczną się mścić ruch monarchistyczny straci swą siłę twórczą i moralną. Z drugiej strony Żydzi nie powinni utożsamiać monarchistów ze swymi wrogami. Stosunek do zaadania żydowskiego jest niezależny od formy rządów, gdyż są republiki, w których Żydzi nie mają praw, natomiast są monarchie, w których kwestja żydowska wcale nie istnieje. Jeśli w Rosji monarchicznej był ohydny proces Bajtisa, to we Francji republikańskiej był proces Dreyfusa. Interesy narodowe Rosji monarchicznej i Żydów rosyjskich są te same. Ci zaś, którzy twierdzą, że Żydzi są wrogami Rosji, myślą się podobnie do tych, którzy uważają monarchistów za wrogów Żydów. Zwracając uwagę na działalność handlowo-przemysłową Żydów, która jedynie może uratować Rosję od jarzma przemysłowców zagranicznych, zaleca referent nacjonalistom i monarchistom nie walkę z żydostwem, lecz przeciwnie, porozumienie z nimi. Ale Żydzi, którzy nie idą ręką w rękę z monarchistami nie powinni mieć urazy dotychczas, gdyż nie chcieli skorzystać z ich zyciowości.

W dyskusji zabrali głos Sołowiew i Hurwic. Sołowiew uważa, że w sprawie żydowskiej Rosja będzie musiała kroczyć śladem Europy zachodniej a nie Grecji i Hiszpanii, którzy doszczętnie wytepiły Żydów. W nowej Rosji problem żydowski nie będzie istniał. Ludność żydowska rozplynie się w ogólnej masie narodu rosyjskiego. Hurwic zaznaczył, że Żydzi-rewolucjonści, demokraci, republikanie i in. — są przede wszystkim Rosyanami, dążącymi do odrodzenia Rosji. Żydzi są przeciwnikami monarchii nie dlatego, że obawiają się wraz z restauracją powrotu dawnych ograniczeń prawnych, lecz dlatego, że grupy monarchistyczne są przeciwnie reformom socyalnym na wielką skalę.

„Oswobodziciele“ węgierscy.

Wiedeń. W ewakuowanych przez Serbów obszarach stale terror serbski. Szczególnie dają się we znaki „oswobodziciele“ węgierscy w Pięciokościolach i Barany; rzecz oczywista, że ofiarą terrorystów węgierskich padają w pierwszym rzędzie Żydzi. I tak zamordowany został w zdradziecki sposób w Pięciokościolach lekarz Żyd dr. Wilhelm Schwarz. Ładze węgierskie „wyśnają“, że dr. Schwarz padł z rąk „nieodpowiedzialnych żywołów“. Ponadto dokonano w mieście szeregu aresztowań wśród ludności żydowskiej; między innymi uwięziono pięciu bankierów żydowskich pod pretekstem, że sprzedawali mieszkańcom, uchodzącymi przed rękami węgierskimi, dynary. Żydzi tamtejsi w obawie w panicznym strachu uciekają do Jugosławii.

Rząd jugosłowiański zamiera przedłożyć państwom koalicyjnym protokoły o ekscesach wywołanych przez Węgrów i wykażać, że przyjęcie ich do Ligi narodów w chwili obecnej oznaczałoby sankcjonowanie białego terroru.

Rekonstrukcja gabinetu pruskiego.

Berlin. (Pat). Prezydent sejmu pruskiego odbył konferencję z prezydentem sesji Ebertem i pruskim prezydentem Stoegerwaldem w sprawie rekonstrukcji gabinetu pruskiego. Następnie konferował on w tej sprawie z przedstawicielami partii politycznych. Rokowania te nie doprowadziły do pozytywnego wyniku.

Plan ucieczki cesarza Wilhelma

Hannover. (Pat). Radio. Prasa wlońska podaje sensacyjną wiadomość o spisku monarchicznym i o planie ucieczki cesarza Wilhelma. Dzienniki niemieckie demontują to doniesienie.

ISTNY CUD SZTUKI FILMOWEJ „Wanda“ i „Warszawa“
 wyświetlają od dzisiaj 5. bm. **„SUMURUN“**
 NAJWĘKSZY DRAMAT
 ORIENTALNY w 6 aktach p. t.: „SUMURUN“
 Główne role odtwarzają: Pola Negri, Paweł Lagener, Ernest Lubicz i Harry Liedke.

Prowizoryczna podwyżka taryf kolejowych wchodzi w życie 10. bm.

Warszawa. Ministerstwo kolei żelaznych podaje do wiadomości co następuje: Z powodu znacznego zwiększenia się kosztów eksploatacyjnych kolei żelaznych mus one jest podwyższyć obowiązujące dzisiaj na kolejach polskich taryfy na przewóz osób i towarów i w tym celu przestąpiło już do robót przygotowawczych dla urzędowania i zamieronych zmian od dnia 1. października r. b. Zmiany te odnośnie do taryfy osobowej polegać będą na podwyższeniu opłat za przejazd w klasie trzeciej w stosunku 57 proc. i na znaczniejszym podwyższeniu ich w klasie II i I. W taryfie zaś towarowej (a zwłaszcza w VI i w VII, jako niepokrywających przy obecnych kosztach eksploatacji własnych kosztów i przeniesienie odnośnych towarów do klasy piątej, tych zaś ostatnich do klasy IV z częściowym przeklasyfikowaniem pozostałych towarów do klas wyższych. Oprócz tego podwyższenia będzie zapłaćta sacyjna z obliczeniem przewoźnego 10 km strafi.

Aby jednak podnieść dochód kolei polskich już w czasie najbliższym, Ministerstwo kolei żelaznych zarządziło prowizoryczne podwyższenie od 10. września r. b. taryfy na przewóz osób we wszystkich trzech klasach o 50 proc., zaś w taryfie towarowej zniesienie dwóch ostatnich klas klasyfikacji towarowej i przeniesienie odnośnych towarów do klasy 5-tej, a tej ostatniej do klasy 4-tej. Powyższa podwyżka prowizoryczna obowiązywać będzie do ostatniego września i nie zmieni w żadnym wskazanym wyżej zmian, jakie nastąpią w taryfie osobowej i towarowej z dniem 1. października b. r.

— II —

Kto nawołuje do bojkotowania Żydów.

Lwów, 4. września.
 Pod niewinnym tytułem: „Wiec rodzicielski“ donosi dzisiejsze „Słowo Polskie“ co następuje:

„Staraniem Koła matek i Tow. „Rozwój“ odbył się wczoraj wieczorem w Tow. pedagogicznym wiec rodzicielski w sprawie zakupywania książek i przyborów szkolnych. Wiec zagał prezes antykwarni współdzielczej r. Żegestowski, podkreślając, że hasło „swój do swego“ powinno być nie tylko od niedzieli ale na całe życie. Rodzice powinni je wpajać dzieciom i świecić własnym przykładem popierając jedynie polskie firmy. To nie jest antysemityzm, wpajanie w młode dusze jakiejś nienawiści, ale poczucie obowiązków dyktuje nam popierać handel i przemysł polski“.

Niejasne doniesienie „Słowa Polskiego“ wymaga pewnego uzupełnienia: oto mowca, który nawoływał publicznie do bojkotowania Żydów, jest sędzią tut. sądu okręgowego Żegestowski.

Cóż na to g. prezes sądu apelacyjnego?

— 00000 —

NADESŁANE.

DENTYSTA Dr. FRIED
 Mikołaja 20 Przedłużenie ul. Akademickiej
 róg ul. Zyblikiewicza 109-2
 PRZYSTANEK TRAMWAJU K. D.

KRONIKA.

Do P. T. Abonentów zamiast miejscowych.

Zawiadujemy P. T. Abonentów, że wskutek wzrostu ceny abonamentu do

320 Mk. zaliczyliśmy przesłane nam przedpłaty na miesiąc wrzesień w wysokości 265 Mk. tylko za czas od 1 bm. do 24 bm., kwoty zaś przeznaczone na pokrycie abonamentu za czas od 15 sierpnia do 15 września wyównują należność tylko do dnia 12 bm.

Ponieważ ze względów administracyjnych zn ewoleni byśmy wprowadzić zasaę, że każdy abonament kończy się może tylko z ostatnim dniem miesiąca, przeto upraszamy o dopłatę różnicy do końca bm., a to: w pierwszym wypadku Mk. 55, w drugim wypadku 187-50.

W tym celu, jakoteż w celu odnowienia prenumerały na miesiąc październik załączamy do dzisiejszego numeru czeki P. K. O.

O przekazaniu gotówki należy listownie zawiadomić Administrację.

Repertuar teatru Miejskiego.

Poniedziałek 5. września o godz. 7.30 „Dziewczyna z Holandji“.

Wtorek 6. września o godz. 7.30 „Kobieta bez skaży“.

Sroda 7. września o godz. 7.30 „Aida“ Gościwny występ Jana Majerskiego.

— II —

— Występy Trupy Wileńskiej rozpoczęły się w sobotę przedstawieniem „Dytuka“ An-skiego. Wczoraj (w niedzielę) sztukę tę powtórzono. Teatr był wysprzedany. Publiczność nie szczędziła gorącego uznania artystom. Chcąc wyliczyć tych, którzy odznaczyli się swoją grą, musiałoby wymienić nazwiska wszystkich wykonawców.

— (Dr. L. M.) O komisjach podatkowych. Dziennik urzędowy ministerstwa skarbu z 20. sierpnia 1921 l. 26 (poz. 350 ogłasza rozp. min. sk. z 30. lipca 1921 w sprawie utworzenia komisji podatkowych. Wedle tego rozporządzenia utworzy się z reguły przy każdym inspektoracie skarbowym względnie administracji podatków po jednej komisji szacunkowej dla podatku dochodowego. O ile jednak jeden inspektorat skarbowy obejmuje więcej powiatów politycznych, ustanowi się przy tym inspektoracie dla ka-

DAWID FRISCHMAN.

Taniec.

Tak przybyli do pustyni Synaj. A dziewczeczka z dnia na dzień silniej obracać kio pałca przywierała. Obrączka stała jej się duchem żywota, na niej zawisała jej dusza i wszystko, co wewnątrz tej duszy. Wszystkie sny jej i wszystkie tęsknoty zamknęły się w obrączce owej i stała się jej obrączka klejnotem i talizmanem i znaczem wiecystym, co ciemność rozświetla. Cokolwiek na nią przyszło i cokolwiek przyszło jeszcze miało, wszystko to spolem pomieszała w obrączce. Półki obrączkę tę jeszcze ma, ma jeszcze wszystko i spodziewać jeszcze się może — i acz ją zło takie spotkało, bracie otuchy przez nie rzucala.

A na pustyni synajskiej działy się w dni one rzeczy wielkie i dziwne, co serce ludu całego od wydarzeń codziennych odwróciły i całkowicie gojmały. Dali był ludowi bóg. Przez trzy dni, nocą i dniem góra Synaj kurzyła się wszystka, a lud zamknął się, każdy w domu swoim i poświęcili się i o-cryścili i szary swe wygnali. A głos trąb, im dalej, tem się bardziej rozlegał i były gromy i błyskawice wielkie przez trzy dni, nocą i dniem. Przetoż było święto wielkie, jakiemu podobnego jeszcze nie było: dan był ludowi bóg. W one więc dni dziwne i straszne rozmyślał lud wszystek dookoła, a też i kobiety i dzieci, jeno o bogu, którego nie widziano, a którego głos tylko słyszano i o wszystkich tych wydarzeniach, jakie się tu działy, a do pozostałych spraw

drobnych każdego dnia nikt serca nie przykładal ani też o nich nikt nie wspominał. Któżby w dni takowe pomny był dziewczeczka biednego, co w ukryciu namiotu swego siedziało i jego niedoli i utrapienia?

Po kilku atoli dniach wydarzyło się co innego. Ustał o to lud od czekania na boga, co to w mrokach niewidomy siedzi. I zapragnął ragle lud boga, coby kształt miał widomy. Tedy zebrawi się przeciw kapłanowi wielkiemu i wołali: „Wstań, boga nam uczyni!“ — A kapłan wnet ich uśmierzył i rzekł: „Jutro, a uczynię. Niechaj każdy ofiaruje xitah*) lub nausznice lub pierścien lub cokolwiek będzie, a uczynię boga z złota tego“.

I nazajutrz był dzień ranający jako piec. Z drzwi namiotu wielkiego kapłana wyszedł wóz wielki i nowy, a wół wprzagnięte dwa cielce głowe. A wóz połączony był u rogów i rozsiewał światłość i blask wszędy, kędy się obrócił, a rogi cielców w wóz wprzagniętych też złotem błyszczącym pokryte były i związane smurami skarłatnymi z kwiatami hyacyncu, przypiętymi do rogów i unoszącymi się w wietrze. A na grzbietach cielców okrycia błękitne, piękne z wejrzenia, a z dwu stron wozu kładzie dwóch kapłanów, każdy po innej stronie, odziani w suknie lniane z naramiennikami i napierśnikami, a w rękach dzierżyli trąby, jabłka granatowe z hyacyncu na ich szatach podawały, gdy się poruszali w chodzie. A cielce w wóz wprzagnięte kroczą zwolna i ciągną wóz krok w krok. A gdy ruszał wóz,

tedy trąbili kapłani w trąby swoje, a gdy zabrzniały trąby, tedy słyszał głos ten mąż wszelaki w namiocie swoim i wychodził do drzwi swego namiotu, a za nim wychodziły żona jego i syny i córki i wszystko, co jego było. Przeszedli tylko wóz po obozie od końca do końca przed drzwiami namiotów, a już mężowie wychodzący i wychodzące niewiasty rzucali do wozu węzeł swego złota, iżby zeń boga uczynić. Nie było ó meża ni niewiasty w całym obozie od końca do końca, iżby go dobrowolnym nie uczyniło serce jego do złożenia podarku. Mężowie dawali xitoh i hańcuchy złote i to było złotego, a niewiasty podrywały nausznice i pierścienie i zawieszania i czepce złote i wrzucały je do wozu. I bogaty i biedny — wszyscy dawali, bo chcieli, by każdy miał udział w bogu. Duch piństwa przyoblekł lud wszystek dookoła i dawano. Na progu namiotów i na blankach dachów i w oknach stali mężowie i niewiasty, czekając na przyście wozu i wracali i świeczki złote i kadzielnice złote i misy złote do wozu, także też kubki i laski złote wrzucali, a niewiasta wielka przyszła i wręła piszczałkę złotą, którą bawiło się dziecko chore, leżące między jej piersiami i wrzuciła ją na wóz. Był przeto wóz ciężki bardzo od złota i gębny po brzegi, maluczko k nie mógł ruszyć z miejsca, a lud jeszcze więcej przynosił i jeszcze nie zaprzestał.

Tak przybył wóz także aż przed drzwi namiotu Tłumny.

(Dokończenie nast.).

*) moneta.

żdego powiatu osobną komisję podatkową. W Warszawie utworzy się 16 odrębnych komisji podatkowych po jednej dla każdego z 16 okręgów podatkowych a osobna dla Lwowa utworzy się 5 odrębnych komisji podatkowych a to po jednej dla każdej z pięciu dzielnic hipotecznych z osobna. Komisje podatkowe składać się będą z reguły z 12 członków i 12 zastępców. Komisje jednak dla III, IV i V dzielnicy miasta Lwowa i dla powiatu Spisko-Orawskiego, składać się będą li tylko z 8 członków i tyfuż zastępców.

Jak wiadomo mianuje połowę członków tych komisji i ich zastępców dyrektor właściwej izby skarbowej, 1/4 część wybierają rady miejskie w siedzibie inspektoratu skarbowego a 1/4 część rady powiatowe. O ile jednak jakaś komisja podatkowa obejmuje tylko okręg miejski jak np. w Lwowie, wówczas wybiera drugą połowę członków i zastępców komisji podatkowej rada miejska (art. 33. ust. z 16. lipca 1920 dz. u. Rz. P. l. 82 poz. 550).

— **Zydowski Komitet Akademicki** (Jüdischer Hochschulausschuss) w Wiedniu komunikuje: Jako egzekutywa ogólnego związku żydowskich akademików w Austrii, uważa Zydowski Komitet Akademicki za swój obowiązek wcześniej zwrócić uwagę wszystkich kolegów, że na razie nie ma możliwości udzielania kolegom jakichkolwiek zapomóg na opłatę czesnego w półroczu zimowym 1921. Ciężkie położenie finansowe, w którym obecnie znajduje się Zyd. Komitet Akademicki, w Wiedniu, z drugiej zaś strony trzydziestokrotne podwyższenie opłat uniwersyteckich smużyły Zyd. Komitet Akademicki, po ścisłym rozpatrzeniu wszelkich możliwości, do tymczasowej likwidacji tej gałęzi swojej działalności.

— **Do wiadomości poszkodowanych.** W sądzie okręgowym karnym w Krakowie toczy się śledztwo wstępne przeciw Wiktorowi Feuerlichtowi lat 27 rodem z Branowa, rel. mojieszowej, żonatemu, zamieszkałemu w Krakowie przy ulicy Augustańskiej o czyny karygodne popełnione w ten sposób, że pobierał od kupców większe kwoty, które miał w Wiedniu wpłacić do rąk dostawców, tam zamieszkałych — kwoty te jednak sobie przywłaszczał, tłumacząc poszkodowanym, że mu w adze celne takowe odebrały.

Poszkodowani zechcą donieść o wypadkach oszustwa Sądowi okręgowemu karnemu w Krakowie Oddział śledczy XI.

NADEŚLANE.

Sylwia Pollakówna Arthur Cinkes
Lwów 10991
zaręczeni w wrześniu 1921.

Z okazji zaręczyn naszego brata Józefa Steinfinka z Brzeżan z p. Regną Feigenbaumówną z Kozowy gratuluja
11027 Bracia Steinfink.

Z okazji zaślubin ukochanej najmłodszej siostry mojej
Rózi Antmann recte Stern 11021
z p. Józefem Feigenbaumem,
które odbędą się w wrześniu b. r. we Lwowie, gratuluje serdecznie H. Antmann, Irka Braunroth.

DOBNE OGŁOSZENIA

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Młody, inteligentny kawaler poszukuje umeblowanego pokoju kawalerskiego z osobnym wejściem ewentualnie z wiktym. Zgłoszenia pod »Egoz« do Adm. 10970

Poszukuje umeblowanego pokoju z oddzielnym wejściem, ewentualnie przy rodzinie z sumienną opieką. Złaszać oferty do Administracji pod »Łodzińska« 11025

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila«
Spółki z ogr. poręka

WOLNE POSADY.

Praktykanta poszukuje natychmiast Księgarnia A. Münzera, Kopernika 2. 1092

Potrzebny natychmiast praktykant i subjekt do hurtownego sklepu galanteryjnego Osyasa Wintera, Pl. Gołuchowskich 1. 11025

ASYSTENT FARMACJI znajdzie posadę na południu w aptoce we Lwowie, Zielona 33, Nieuwzględnione oferty bez odpowiedzi. 11020

Poważnego zastępcę na Lwów, obznajomionego w dziale kosmetyczno-perfumeryjnym, przyjmie natychmiast poważna Wytwórnia Kosmetyczna. Listy i wiadomości w Biurze ogłoszeń Buchstaba, Legionów 21. 1102

Adwokat Jampoler w Tłumaczu poszukuje rutynowanego koncypienta. 10866

Korespondentka stenop. z praktyką potrzebną S. bud maszyn Krasickich 18 a. 10974

Panny do wydawania książek przyjmie Wypożyczalnia »Vi«, Pasz Hausmana 8. l. p. 11017

Spółka akcyjna biał. Skóry - obuwie poszukuje kierownika - fachowca dla Filii lwowskiej do natychmiastowego wstąpienia. Kaucya lub odpowiednia gwarancja wymagana. Zgłoszenia osobiste przyjmie się od 11-12 w lokalu ul. Akademicka 5. 10963

Do dwójga dziewcząt w wieku 6 i 7 lat poszukuje się bony do nauk języka hebrajskiego, polskiego i niemieckiego. Pierwszeństwo mają grające na fortepianie. Zgłoszenia do Adm. pod »Sulamim« 10945

NAUKA i WYCHOWANIE.

Słuchacz filozofii, rutynowany pedagog poszukuje lekcyj z gimnazjum Zgłoszenia: »Emer« do »Chwila« 10517

Wpisy na kursa przygotowawcze I. Rotenstraucha przy ulicy Krasickich 18, parter, odbywają się codziennie między godz. 2-7 wieczorem. 10913

POSAD POSZUKUJA.

Absolwent z 6 kl. gimn. poszukuje jakiegokolwiek posady. Łaskawe zgłoszenia przysyłać do biura ogłoszeń Adolfa Gellera, Tarnopol — Wałowa pod »Absolwent« 10989

Absolwentka freblowskiego pedagogium z znajomością języka hebrajskiego poszukuje posady. Zgłoszenia: Szkoła Żydowska, Przemyśl, Górna 4. 10998

Koncypient z ukończonym rokiem sądowym poszukuje posady, chętniej na prowincji. Łaskawe zgłoszenia pod »A. Z.« do Adm. 10956

KUPNO - SPRZEDAŻ.

טליתים Talejsim jedwabne i wełniane w różnych wielkościach i jakościach w wielkim wyborze po cenach przystępnych do nabycia w księgarni hebr. żyd. S. Münzera. Lwów, Stanisława 6. 10456

»Universum« — Lwów, Zyguntowska 15 — kupuje maszyny parowe, lokomobile, motory ropne i benzynowe, kompletne urządzenia fabryczne, obrabiarki do drzewa i metali. 10912

POMOC LEKARSKA.

Okulista Dr. Maurycy Lanterstein b. lekarz I. klasy na I. klinice okulistycznej we Wiedniu ord. od 3-5 pop. SZOPENA 7 (boczna Podlewskiego). 10671

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych Dr. SCHWARZ Sekundaryusz szpit. powszech. rowebol i ordynuje Słowackie 104 naprzeciwgi. poczty.

Ogłoszenia.

WŁAŚCICIEL obszaru dworskiego wynoszącego 700 morgów w okolicy kopalni naftowych wydzierżawi towarzystwu teren n. ftowy, co do którego już wydano orzeczenie geologiczne, celem wydob. wianaropy. Zgłoszenia pod »J. F.« do Adm. »Chwila«.

WAŻNE DLA KUPCÓW!

Perfumy i mydła toaletowe
»hurtownie sprzedaje«
Kurtowny skład perfum i galanterii
Gustaw Zwerlding,
11024 Lwów, Legionów 39.

Kocioł parowy rurkowy 10 m³ pow. ogrzew. sprzed. tanio PION, Lwów, Lwowska 48. — Tel. 476.

Diesel-motor ropny 30/35 HP., sprzed. tanio PION, Lwów, Lwowska 48. Tel. 476. 10965

Diesel-motor ropny 35/40 HP., sprzed. tanio PION, Lwów, Lwowska 48. Tel. 476.

ROWERY STARE oraz PŁYTY GRAMOFONÓW mogą być połamane. płacę po 85 Mk. za sztukę. JAKÓB ROSEMAN, Lwów, ul. Akademicka 26. 10780

Lokal wolny

przy ul. Kazimierzowskiej
w celach hurtownych dla działu manufaktury oddam do dyspozycji.
Wiadomość u fryzjera 1769
ul. KAZIMIERZOWSKA 28.

ZA BRYLANTY, ZŁOTO

Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki
płaciennie H. GÜTTERMANN
LWÓW, UL. SYKSTUSKA 14. 10895

DOBRZE I TANIO

Kupuje się zeszyty, przybory szkolne i kancelaryjne, papiery, tułki, bibułki, mydła toaletowe tylko w hurtownym i detalicznym składzie firmy
BRACI GROSSKOPF i S.A
Lwów, Pasz Hausmana 3. 10785

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GÜTTERMANN

Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

WOLNE POSADY.

Poszukuję inteligentnej osoby do dzieł pod dobrymi warunkami. Wiadomość Bardach, Ba ore Lwów, ul. Św. Michała 4 go 11. 10977 (boczna Kościuszki). 1064

Za Brylanty, Złoto,

SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ, PŁACI NAJWYŻSZE CENY
zeglarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasz Hausmana 5 wchad przez ulicę Sykstuska Nr. 6. 10146

Płaszcz górskie, węże, ROWERY,

wszelkie przybory do tychże, KARBIT, GUMY do wózków dzieciennych, GRAMOFONY, płyty sprzedaje najtaniej
Malwina Immerglück
Lwów, Jagiellońska 17
kupu e oraz zamienia korzystnie stare płyty gramofonowe 10779